

Sygn. akt IV P 153/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Człuchowie IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Marek Osowicki
Protokolant:	sekretarz sądowy Anna Górską

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2016 r. w Człuchowie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko Skarbowi Państwa Okręgowemu Inspektoratowi Służby Więziennej w K.

i Skarbowi Państwa Zakładowi Karnemu w C.

o uchylenie kary

1. Uchyła karę nagany z dnia 26 października 2015 r. nałożoną na powoda M. K. przez Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w K. w postępowaniu odwoławczym
2. Zasądza od pozwanego Skarbu Państwa Zakładu Karnego w C. na rzecz powoda M. K. kwotę 60 zł tytułem kosztów procesu
3. Oddala powództwo w stosunku do Skarbu Państwa Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w K..

Sygn. akt IV P 153/15

UZASADNIENIE

Pełnomocnik powoda M. K. wniosła powództwo przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa Okręgowemu Inspektoratowi Służby Więziennej w K. o uchylenie kary dyscyplinarnej nagany i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazała, że 22 lipca 2015 roku do domu powoda przyjechało trzech funkcjonariuszy Zakładu Karnego w którym jest zatrudniony, zarzucając, iż 22.07.2015 r. nieprawidłowo wykorzystywał zwolnienie lekarskie. Dyrektor Zakładu Karnego w C. orzeczeniem nr 24/15 z 14.09.2015 r. wymierzył powodowi karę dyscyplinarną ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby w Służbie Więziennej z powodu nieprawidłowego wykorzystywania zwolnienia lekarskiego w dniu 22.07.2015 r. Powód od powyższego orzeczenia dyscyplinarnego 22.09.2015 r. złożył odwołanie do Okręgowego Inspektora Służby Więziennej w K.. Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w K. orzeczeniem nr 4/15 wydanym w postępowaniu dyscyplinarnym z 26.10.2015 r. uchylił wymierzoną karę i wymierzył karę dyscyplinarną nagany.

Pełnomocnik Skarbu Państwa Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w K. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi podniesiono, zarzut braku legitymacji biernej po stronie pozwanego, gdyż

zgodnie z art. 8 ustawy o służbie więziennej okręgowe inspektoraty służby więziennej są jednostkami organizacyjnymi tej służby a nie pracodawcami. Ponadto pełnomocnik pozwanego wskazała, iż powód nieprawidłowo wykorzystywał zwolnienie lekarskie w okresie od dnia 15 lipca 2015 r. do dnia 23 lipca 2015 r. co stanowiło naruszeniem dyscypliny służbowej, etyki zawodowej, honoru, godności i dobrego imienia służby oraz niedopełnieniem obowiązków funkcjonariusza wynikających ze złożonego ślubowania.

Sąd postanowieniem z 1.02.2016 r. wydanym na rozprawie na podstawie art. 194 k.p.c. wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Zakład Karny w C..

Pełnomocnik Zakładu Karnego w C. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi podniosła, iż powództwo zostało złożone z uchybieniem terminu określonego w art. 263 ustawy o Służbie Więziennej bo powództwo zostało wniesione w terminie jednak pozwany został podmiot niebędący pracodawcą powoda. Wskazała też, że kontrola wykorzystywania zwolnienia lekarskiego przez powoda, wykazała, iż powód kierował samochodem na ulicy (...) w C. następnie zwrócił i pojechał do swojego miejsca zamieszkania. Postępowanie powoda w trakcie kontroli było wysoce nieprawidłowe i było naruszeniem dyscypliny służbowej, etyki zawodowej, honoru, godności i dobrego imienia służby oraz niedopełnieniem obowiązków funkcjonariusza wynikających ze złożonego ślubowania.

Sąd ustalił co następuje:

Powód M. K. jest funkcjonariuszem służby więziennej zatrudnionym w pozwanym Zakładzie Karnym w C..

(bezsporne)

Powód w okresie od dnia 15 lipca 2015 r. do dnia 23 lipca 2015 r. korzystał ze zwolnienia lekarskiego ze wskazaniem lekarskim chory może chodzić.

(bezsporne, nadto akta postępowania dyscyplinarnego powoda D/K-1251/19/15 zwolnienie lekarskie).

Pracodawca 22.07.2015r. powołał komisję do kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich przez funkcjonariuszy.

(dowód: akta postępowania dyscyplinarnego powoda D/K-1251/19/15, upoważnienia z 22.07.2015 r.).

Powołana komisja w dniu 22.07.2015 r. ustaliła, iż powód nieprawidłowo wykorzystuje zwolnienie lekarskie prowadząc samochód osobowy z przyczepką na ulicy (...) w C., następnie zwracając i jadąc do swojego miejsca zamieszkania. Powód w rozmowie z kontrolującymi funkcjonariuszami początkowo twierdził, że nie prowadził samochodu ale po krótkiej rozmowie przyznał, że kierował samochodem.

(dowód: akta postępowania dyscyplinarnego powoda D/K-1251/19/15, upoważnienie z 22.07.2015 r. i protokół kontroli, notatka służbowa z 23.07.2015 r. zeznania świadków k.73-75 A. M. od 00:43:33 do 00:59:15, M.M. od 00:59:15 do 01:17:59, A. S. od 01:17:59 do 01:35:28).

Powód 22.07.2015 r. jechał i stawił się na wizytę lekarską w przychodni (...). Sp. z o.o. w C. do lekarza A. S. (2).

(dowód: k.23 zeznania świadków k. 72-73, B. K. (1) od 00:10:23 do 00:24:28, i B. K. (2) od 00:24:28 do 00:43:33).

Dyrektor Zakładu Karnego w C. orzeczeniem nr 24/15 z 14.09.2015 r. wymierzył powodowi karę dyscyplinarną ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby w Służbie Więziennej za to, iż w dniu 22.07.2015 r. nieprawidłowo wykorzystywał zwolnienie lekarskie, czym naruszył dyscyplinę służbową poprzez wprowadzenie w błąd przełożonego, jeżeli wyrządziło to szkodę służbie oraz za czyn sprzeczny ze złożonym ślubowaniem – art. 230 ust. 1, ust. 2 i ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 09 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. 2014 r. poz. 1415 z późno zm.)

(dowód: akta postępowania dyscyplinarnego powoda D/K-1251/19/15, orzeczenie nr 24/15 z 14.09.2015 r.).

Powód od orzeczenia dyscyplinarnego z 14.09.2015 r. nr 24/15 w dniu 22.09.2015 r. złożył odwołanie do Okręgowego Inspektora Służby Więziennej w K..

(dowód: k.12-16).

Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w K. orzeczeniem nr 4/15 wydanym w postępowaniu dyscyplinarnym z 26.10.2015 r. uchylił wymierzoną karę i wymierzył karę dyscyplinarną nagany, uznając iż powód wykorzystywał zwolnienie lekarskie niezgodnie z przeznaczeniem i mataczył w trakcie przeprowadzania kontroli, zmieniając swoje wyjaśnienia i wystąpieniem szkody dla służby wyrażającej się w utrudnieniu prawidłowego zabezpieczenia toku służby ochronnej.

(dowód: k.17-21).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało rozstrzygnąć zarzut braku legitymacji biernej po stronie Skarbu Państwa Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w K..

Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę podziela pogląd wyrażony w doktrynie prawa pracy, iż przymiot strony pozwanej w sprawie odwołania wniesionego do sądu pracy przez funkcjonariusza ma jednostka organizacyjna SW, w której funkcjonariusz jest zatrudniony, a nie przełożony dyscyplinarny czy też wyższy przełożony dyscyplinarny, który wydał orzeczenie albo postanowienie kończące postępowanie dyscyplinarne. W ramach postępowania sądowego funkcjonariusz SW, który wniósł odwołanie do sądu pracy, będzie miał procesowy status pracownika. Pogląd ten znajduje swoje uzasadnienie w tekstualnym brzmieniu art. 476 § 5 pkt 1 lit. a in fine k.p.c. Przepis ten nadaje go explicite osobom, którym z mocy odrębnych przepisów przysługują roszczenia w sprawach z zakresu prawa pracy . (tak: B. B. w artykule „Droga sądowa w sprawach dyscyplinarnych funkcjonariuszy Służby Więziennej” publ. Polski Proces Cywilny (...)–631 i lex).

Powyższe znajduje potwierdzenie w treści przepisu art. 263 ustawy o służbie więziennej przewidującym prawo wniesienia odwołania do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego sądu pracy oraz w przepisach ustawy o służbie więziennej art. 231, który stanowi, iż przełożonym dyscyplinarnym funkcjonariusza jest odpowiedni kierownik jednostki organizacyjnej, o którym mowa w art. 32., w przypadku powoda Dyrektor Zakładu Karnego w C., który to na mocy art. 240 wszczyna postępowanie dyscyplinarne i na podstawie art. 252 wydaje orzeczenie dyscyplinarne a wyższy przełożony dyscyplinarny, którym w niniejszej sprawie jest Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w K. jest tylko organem drugiej instancji, uprawnionym do rozpoznania w drugiej instancji odwołania funkcjonariusza od orzeczenia pracodawcy, działającego jako przełożony dyscyplinarny art. 253 i 256.

Co więcej postępowanie dyscyplinarne funkcjonariuszy służby więziennej pełni podobne funkcje jak odpowiedzialność porządkowa pracowników i służy zapewnieniu właściwej postawy i należytemu wykonywaniu obowiązków służbowych oraz ma charakter represyjny.

Z uwagi na powyższe zdaniem sądu w sprawie z odwołania w funkcjonariusza służby więziennej do sądu pracy w trybie art. 263 ustawy o służbie więziennej od orzeczenia lub postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne pozwanym winien być pracodawca funkcjonariusza tj. zakład karny, w którym funkcjonariusz pełni służbę (art. 3 k.p. w zw. z artykułami 231, 240, 252, 253 i 256 ustawy o służbie więziennej).

Legitymacja procesowa wskazuje kwalifikację materialną podmiotów prowadzących spór, w tym znaczeniu, że powód powinien być uprawniony (z mocy norm materialnoprawnych) do występowania z żądaniem udzielenia mu ochrony prawnej w stosunku do pozwanego, a ten (także z mocy norm materialnoprawnych) zobowiązany do określonego

zachowania się. Dotyczy ona możliwości określenia, czy w procesie występują w charakterze stron te podmioty, które są jednocześnie podmiotami stosunku prawnego będącego przedmiotem procesu. Tak więc w każdym procesie sąd musi rozstrzygnąć, czy strony procesowe są jednocześnie stronami spornego stosunku prawnego. Stwierdzenie braku tej zgodności jest stwierdzeniem braku legitymacji procesowej po stronie powoda lub pozwanego, co prowadzi do oddalenia powództwa.

Zatem po stronie pozwanego Skarbu Państwa Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w K. występuje brak legitymacji biernej skutkujący oddaleniem powództwa.

Przepis art. 477 k.p.c. stanowi, że w postępowaniu wszczętym z powództwa pracownika wezwania do udziału w sprawie, o którym mowa w art. 194 § 1 i § 3 k.p.c., sąd może dokonać również z urzędu. Art. 477 k.p.c. nie nakłada na sąd obowiązku, ale daje sądowi możliwość prawidłowego oznaczenia strony pozwanej.

Sąd pracy w ramach wstępnego badania sprawy (art. 467 KPC) powinien wyjaśnić, jakie są rzeczywiste intencje pracownika pozywającego podmiot niebędący pracodawcą a jedynie dokonujący na rzecz pracodawcy czynności z zakresu prawa pracy, co umożliwiłoby stronie sprostowanie omyłkowego oznaczenia pozwanego. Sąd pracy nie może w takich przypadkach wykazywać postawy biernej, lecz jeśli z pisma procesowego powoda jednoznacznie wynika, kto jest jego pracodawcą, powinien skorzystać z możliwości wskazanych w art. 467 § 1 KPC. Może też z urzędu przekształcić podmiotowo powództwo (art. 477 KPC i art. 194 KPC). Przepisy art. 467 KPC i art. 477 KPC nie tylko bowiem zezwalają sądowi pracy na podejmowanie czynności opisanych w normach prawnych w przepisach tych zawartych, ale wręcz nakazują ich dokonanie w celu realizacji procesowej zasady ochrony interesów pracowniczych (vide: III PK 125/14 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 06-08-2015).

W sprawach o roszczenia pracowników ze stosunku pracy stroną procesową nie jest Skarb Państwa, lecz państwowa jednostka organizacyjna, będąca pracodawcą w rozumieniu art. 3, reprezentowana przez osobę upoważnioną do działania w określonym zakresie w imieniu pracodawcy (post. SN z 12.3.1976 r., I PZ 1/76, OSNCP 1976, Nr 10, poz. 229 z aprobowaną glosą J. Mokrego, OSPiKA 1977, Nr 6, poz. 100; aprobowaną glosą J. Krajewskiego, OSPiKA 1977, Nr 4, poz. 69). Jednostka organizacyjna będąca pracodawcą jest biernie legitymowana w sporach ze stosunku pracy jej pracowników, nie wyłączając pracowników zatrudnionych w niej na podstawie powołania przez właściwy organ nadrzędny (wyr. SN z 9.9.1977 r., I PRN 115/77, OSNCP 1978, Nr 10, poz. 177).

W ocenie sądu biorąc pod uwagę uzasadnione wątpliwości co do oznaczenia podmiotu przeciwko, któremu należy wnieść powództwo o uchylenie kary nagany nałożonej w toku postępowania dyscyplinarnego, które toczyło się zgodnie z przepisami o służbie więziennej, zarówno przed organem pracodawcy Dyrektorem Zakładu Karnego, jako przełożonym dyscyplinarnym, jak i w postępowaniu odwoławczym przed Dyrektorem Okręgowym Służby Więziennej, jako wyższym przełożonym dyscyplinarnym oraz intencje powoda dążącego do uchylenia kary nagany należało uznać za uzasadnione przywrócenie terminu do wniesienia odwołania od orzeczenia dyscyplinarnego w stosunku do Zakładu Karnego w C..

Stosunek służbowy funkcjonariusza Służby Więziennej ma charakter szczególny, różniący się w sposób istotny od zwykłego stosunku pracy łączącego pracownika i pracodawcę. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej stosunek ten powstaje w drodze mianowania na podstawie dobrowolności zgłoszenia się do służby. Z momentem podjęcia służby funkcjonariusz nie tylko uzyskuje uprawnienia przewidziane przepisami ustawy (w tym m.in. ochronę stosunku służbowego), ale przede wszystkim przyjmuje na siebie obowiązki określone w tej ustawie i podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za ich naruszenie.

Zgodnie z art. 230 ust. 1 i ust. 2 ustawy o służbie więziennej funkcjonariusz odpowiada dyscyplinarnie za popełnienie przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu dyscypliny służbowej lub za czyny sprzeczne ze złożonym ślubowaniem. Naruszenie dyscypliny służbowej stanowi czyn funkcjonariusza popełniony umyślnie lub nieumyślnie polegający na naruszeniu dobrego imienia służby lub na przekroczeniu uprawnień lub niewykonaniu obowiązków

wynikających z przepisów prawa lub rozkazów i poleceń wydanych przez przełożonych (ust.2) i przykładowo wyliczonych w ust. 3 cytowanego przepisu.

Przepis art. 263 ustawy o służbie więziennej stanowi, iż od orzeczenia oraz postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne funkcjonariuszowi przysługuje prawo wniesienia odwołania do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego sądu pracy, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia lub postanowienia wraz z uzasadnieniem.

Do właściwości sądów rejonowych, bez względu na wartość przedmiotu sporu należą między innymi sprawy dotyczące kar porządkowych (art. 461 § 1¹k.p.c.). Analogicznie w obowiązującym stanie prawnym w sprawie odwołania od kary wymierzonej przez wyższego przełożonego dyscyplinarnego właściwy będzie sąd rejonowy wydział pracy okręgu, w którym mieszka obwiniony funkcjonariusz.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z 21 kwietnia 2016 r. (III PZP 4/16), do postępowania sądowego wszczynanego przez wniesienie do sądu pracy odwołania od orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne na podstawie art. 263 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1415) stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.).

W niniejszej sprawie istotne było, czy powód dopuścił się naruszenia wskazanego w toku postępowania dyscyplinarnego, a także czy zastosowana wobec niego kara dyscyplinarna była adekwatna do stopnia ewentualnego naruszenia przez powoda dyscypliny służby i zgodna z przepisami ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej.

W niniejszej sprawie wyższy przełożony dyscyplinarny wymierzył powodowi orzeczeniem nr 4/15 wydanym w postępowaniu dyscyplinarnym z 26.10.2015 r. uchylił wymierzoną karę i wymierzył karę dyscyplinarną nagany, uznając iż powód wykorzystywał zwolnienie lekarskie niezgodnie z przeznaczeniem i mataczył w trakcie przeprowadzania kontroli, zmieniając swoje wyjaśnienia i wystąpieniem szkody dla służby wyrażającej się w utrudnieniu prawidłowego zabezpieczenia toku służby ochronnej.

Ciężar wykazania, iż powód dopuścił się czynu będącego przewinieniem dyscyplinarnym spoczywał na stronie pozwanej.

Zdaniem sądu zarzucony powodowi w toku postępowania dyscyplinarnego czyn nie stanowi naruszenia dyscypliny służbowej, o której mowa w przepisie art. 230 ust.2 i 3 ustawy o służbie więziennej, bowiem nie dotyczy naruszenia dobrego imienia służby, przekroczenia uprawnień lub niewykonania obowiązków, rozkazów czy poleceń.

W ocenie sądu strona pozwana nie wykazała, iż powód popełnił czyn sprzeczny ze ślubowaniem (art. 40 ust. o s.w.) tj. iż nie przestrzegał przepisów prawa i zasad etyki zawodowej.

W toku postępowania bezspornie ustalono, iż powód w okresie od dnia 15 lipca 2015 r. do dnia 23 lipca 2015 r. korzystał ze zwolnienia lekarskiego, ze wskazaniem lekarskim chory może chodzić.

Strona pozwana wykazała wiarygodnymi zeznaniami świadków A. M., M.M. i A. S., iż powód w dniu 22.07.2015 r. około godz. 11⁴⁰ prowadził samochód osobowy z przyczepką na ulicy (...) w C., następnie zwrócił i pojechał do swojego miejsca zamieszkania.

Zgodnie z podglądem Sądu Najwyższego, jeżeli pracownik zgodnie z zaleceniem lekarskim może chodzić podczas jego niezdolności do pracy, to może wykonywać czynności niezbędne życiowo, tj. wyjście do lekarza, apteki, na niezbędne zakupy czy krótki spacer a nawet wykonywać drobną, niezarobkową pracę o ile nie wiązała się ona z czynnościami przeciwwskazanymi, powodującymi przedłużenie okresu niezdolności do pracy i niezgodnymi z celem tego zwolnienia (por. wyrok Sn z 26.07.2011 I PK 22/11 i wyrok SN z 22.11.2000 r. II UKN 71/00).

Strona pozwana nie wykazała, iż powód 22.07.2015 r. około 11⁴⁰ wykorzystywał zwolnienie lekarskie niezgodnie z przeznaczeniem.

Samo prowadzenie samochodu osobowego, zrobienie drobnych bieżących zakupów czy zabranie ojca po drodze i sprawdzenie cen na pobliskiej stacji paliw w ocenie sądu nie są czynnościami przeciwwskazanymi, gdy z adnotacji lekarskiej wynika, że powód może chodzić. Nie powodują one przedłużenia niezdolności powoda do pracy. Trudno więc w okolicznościach rozpoznawanej sprawy uznać, by powód wykorzystywał zwolnienie lekarskie niezgodnie z przeznaczeniem.

Ponadto z zeznań świadka B. K. (1) żony powoda wynika, iż 22.07.2015 r. powód pojechał do lekarza i poprosił go o zakup pampersów oraz artykułów żywnościowych .

Powód w dniu 22.07.2015 r. był na wizycie lekarskiej w przychodni (...). Sp. z o.o. w C. do lekarza A. S. (2), co potwierdza wpis w historii choroby powoda.

Sam fakt początkowego twierdzenia przez powoda, iż nie prowadził samochodu w sytuacji gdy po krótkiej rozmowie z kontrolującymi funkcjonariuszami przyznał, że prowadził samochód, nie stanowi istotnego naruszenia zasad etyki zawodowej.

Mając na uwadze powyższe sąd na podstawie przepisu art. 263 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1415) uchylił nałożoną na powoda karę nagany.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustawionego z urzędu.